

Veilig werken met nanoproducten in de ziekenhuizen en universitair medische centra

Werken met nanoproducten in ziekenhuizen en universitair medische centra

Hebt u al wel eens gehoord van Nanotechnologie? Nanotechnologie zorgt momenteel voor een revolutie in de ontwikkeling van medicijnen, materieel en analyse technieken in de medische sector. Optimalisatie van bestaande medicijnen of therapieën waardoor met een lagere doses en minder nadelige bijwerkingen voor de patiënt een vergelijkbaar of zelfs beter behandelresultaat kan worden behaald, zijn een voorbeeld van deze ontwikkelingen. Met nanomaterialen kan botcement versterkt worden, de acceptatie van implantaten door het lichaam verbeterd worden en kan het infectierisico in een ziekenhuis worden terug gebracht door het aanbrengen van antibacteriële oppervlakken, bedlinnen of personeelskleding. Abvakabo FNV heeft aan leden gevraagd welke nanoproducten er bij hen op het werk gebruikt worden en of ze zich wel eens zorgen maken over de gezondheidsrisico's van deze materialen of producten. Via de digitale enquête reageerden 22 werknemers. Daarna werd een 6-tal bijeenkomsten met werknemers, Ondernemingsraadleden van ziekenhuizen en arbo-coördinatoren georganiseerd, om het gebruik van en de zorg over nanoproducten te peilen. Met de resultaten wil Abvakabo FNV de werknemers in ziekenhuizen en universitair medische centra helpen om veilig om te gaan met nanoproducten op hun werkplek.

Risico's met nanoproducten in ziekenhuizen en universitair medische centra

In ziekenhuizen en universitair medische centra wordt al gewerkt met nanoproducten. Antibacterieel wondverband met nano-zilver, en goud en zilver nanodeeltjes voor imaging technieken zijn voorbeelden van nanomaterialen die al zeker 30 jaar worden toegepast. Nieuwere toepassingen, bijvoorbeeld voor de behandeling van kanker, zijn nog minder bekend.

Blootstelling aan nanoproducten is in eerste instantie te verwachten op het laboratorium, in de apotheek en op de operatiekamers (OK). Blootstelling kan ook elders optreden: bijvoorbeeld tijdens schoonmaak met desinfecterend materiaal. Over de gezondheidsrisico's van nanoproducten voor werknemers is in veel gevallen nog weinig bekend. Deeltjes kunnen schadelijker worden naar mate ze kleiner zijn. Nanoproducten kunnen schadelijker zijn dan een vergelijkbaar "grofstoffelijker" product. En bij inademing kunnen deeltjes dan dieper in het lichaam doordringen. Daarbij zijn nanodeeltjes, omdat ze zo klein zijn, heel goed in het veroorzaken van ontstekingen. Bijvoorbeeld in de longen, de lever en de nieren. In het bijzonder veroorzaken sommige nanobuisjes ontstekingen wanneer je ze inademt. Van nanodeeltjes in medicijnen is daarentegen vaak wel goed bekend wat voor effect ze hebben in het lichaam van de patiënt. Toch geldt ook voor deze deeltjes dat ongewenste blootstelling van werknemers onverwacht schadelijk kan zijn.

Een 'normale' bescherming tegen deze blootstelling (bijvoorbeeld afzuiging, veiligheidsbril, nitrilhandschoenen en een niet geweven overall met capuchon (bijvoorbeeld Tyvek), adembescherming halfgelaatsmasker met P3 of (HEPA) filter is voldoende, EN IS OOK NOODZAKELIJK! Volg in alle gevallen het voorgeschreven veiligheidsprotocol en vraag het je leidinggevende, arbo-coördinator of de maatregelen ook voldoende zijn voor blootstellingsbeheersing voor nanoproducten.

Conclusies van het Abvakabo FNV onderzoek in ziekenhuizen en universitair medische centra

Op basis van de enquête resultaten en de informatie uit de verschillende bijeenkomsten met medisch personeel kan geconcludeerd worden dat:

1. nano nog maar heel beperkt "leeft" in ziekenhuizen en medische centra;
2. er bij specifieke groepen werknemers (te weten de ondernemingsraden) zeker een wens is voor meer informatie over nanoproducten maar dat de grote groep werknemers liefst niet belast wordt met onzekerheden waar ze niet direct iets mee kunnen en graag vaart op de voorschriften of protocollen van een leidinggevende, arbocoördinator.

3. algemene voorlichting een meer “bewustwordings” karakter zal moeten hebben: wat betekend nano nu voor mijn werk en veilig werken?”

Wat is nano?

Het herkennen van nanoprodukten in de ziekenhuizen en universitair medische centra is voor werknemers niet gemakkelijk. Slechts 15% was daartoe in staat. Uit de werkplekbezoeken bleek verder dat er een grote onbekendheid is met “nano”.

Tijdens de bijeenkomsten met werknemers werden uitspraken gedaan als: *...waar vind ik nano?...wat vraag ik mijn leidinggevende?welk gezondheidsrisico loop ik? ... moet ik me nu extra zorgen maken over onbekende risico's als de bekende risico's al zo belangrijk zijn?*

Informatie

De respondenten, die aangeven dat ze met nanoprodukten werken, zijn allen geïnformeerd middels een werkinstructie. Het etiket, de bijsluiter en de leverancier zijn na de werkinstructie het meest belangrijk voor informatie voorziening. De overige informatiekanalen zoals het veiligheidsinformatieblad, het technisch informatieblad en de preventiemedewerker of arbo-coördinator spelen in 75% van de gevallen een rol. Gesprekken met verschillende ondernemingsraden liet zien dat het lang niet altijd duidelijk is of er altijd over nanoprodukten geïnformeerd wordt. Werknemers doen er daarom goed aan om hun leidinggevende, arbo-coördinator vragen te stellen over “Veilig werken met nanoprodukten”. Abvakabo FNV helpt hierbij.

Zorgen van werknemers

Een groot deel van de respondenten die mogelijk werkt met nanoprodukten geeft aan zich zorgen te maken over de gezondheidsrisico's van de producten waarmee ze werken. Ruim 50% geeft aan bezorgd te zijn. Hierbij wordt aangegeven dat dit hoofdzakelijk komt door verhalen in de media en door gezondheidsproblemen die ze zelf ondervinden.

Wensen werknemers

Folders of brochures en internet komen uit de enquête naar voren als meest gewenst voorlichtingsmateriaal, gevolgd door mondelinge voorlichting en informatie op de verpakking. Uit gesprekken met de OR-raden kwamen verder een voorbeeldbrief voor de leidinggevende, hulp bij het opstellen van een RI&E en een ziekenhuisplattegrond voor nanoprodukten als wensen naar boven.

Vragen en informatie

Abvakabo FNV gaat verder met het ontwikkelen van informatie en hulpmiddelen waarmee je zelf kunt bijdragen aan een verantwoorde omgang met nanoprodukten in jouw ziekenhuis of UMC.

Wil je hierover meer informatie of ben je in contact gekomen met nanoprodukten in het ziekenhuis en heb je hierover vragen? Neem dan contact op met **de ledenservice**. Deze is bereikbaar op telefoonnummer 0900 22 825 22 (ma t/m vrij 8.30 - 17.00 uur, 10 cent per minuut). Of kijk op www.zorgvoornano.nl